

ANNO 90 NUMERO 1

GENNAIO/FEBBRAIO 2013

L'esperanto

Revuo de Itala Esperanto-Federacio

Rivista inviata in abbonamento agli associati FEI (vedasi p.2)

Prezzo di un singolo numero 2 € per l'Italia 3 € per l'Estero

L'IJF non era mai
andato tanto a sud

Poste Italiane S.p.A. - Spedizione in abbonamento postale 45%, D.L. 353/2003 (conv. in L. 27/02/2004 n.46) art.1, comma 1, DCB ROMA

Federazione
Esperantista
Italiana

ISSN 1974-9147

13001

9 771974 914006

Avantaĝoj de dulingvismo (1)

Renato Corsetti
pagina 3

Sekurigi la komputilon

Daniele Binaghi
pagina 5

Non mi apostrofi così?

Renato Corsetti
pagina 8

Diversamente giovani allo JES

Paola Nigrelli
pagina 11

Borse di studio per Castellaro

Segreteria FEI
pagina 13

Concorso Marelli

Segreteria FEI
pagina 15

Cosa, dove quando?

Fabio Bettani
pagina 19

Nova Sento

Samanta Chittolina
pagina 22

L'ESPERANTO

ENKONDUKO

10 jarojn.

Jam pasis dek jaroj de kiam mi transprenis la redaktorecon de la bedaŭrata Umberto Broccatelli.

Dum ĉi tiuj jaroj la revuo pasis de 9 ĝis 6 numeroj (kun pliĝo de paĝoj), kaj ĝia aspekto renoviĝis, espereble plimodernigante. Ofte estis misfaroj ŝulditaj plej parte al mi, sed mi esperas ke vi almenaŭ iomete ĝuis la revuon en sia nova aspekto kaj enteno. Prepari paperan revuon en virtuala epoko estas vere malfacile: preskaŭ por ĉiu numero estas la timo ne havi sufiĉe da materialo por fermi ĝin. Bonſance jam de kelkaj jaroj estas du fiksaj kunlaborantoj kiuj jam delonge okupiĝas pri rubrikoj, espereble interesaj. Kiel multaj scias, la epoko estas malfacila por ĉiuj paperaj amaskomunikiloj, eĉ tre grandaj kiel kelkaj usonaj ĵurnaloj. Imagu por eta revuo kiel la nia. Mi jam ofte ripetas ke la revuo ne povas esti heroldo de informoj aŭ novaĵoj ĝisdatigitaj, sed ĝi devas roli kiel atestanto por venontaj generacioj. Ankaŭ pro tio oni komencis dokumenti la kursojn kaj la eventojn okazantajn en Italio. Sed iom post iom malaperis mia komenca espero transformi la revuon en debatejo pri la maniero agi por nia Movado. Ĉu vere ne estas homoj kiuj havas ion por diri pri la Movado, aŭ ĉiuj diskutoj haltas en Reto? En pasinteco okazis fervoraj diskutoj prigramatikaj kaj pripolitikaj (movadaj). Se ili okazas nuntempe, ili okazas en la Forumoj de Interreto. Sed kiu atestos tiujn debatojn okazantajn en Interreto? Kiom longe ankorau vivos Guglo por helpi nin trovi la entenojn de tiuj diskutoj. Mia impreso (eble erara) estas ke ĉio virtuala estas sufiĉe efemera. Mi rememoras mian unuan retadreson ĉe Agora. Kiu ankorau memoras pri tiu provizanto? Kiu rememoras pri la unua krozilo Netscape (anstataŭita poste de Mozilla)? Eĉ la krozilo Mozilla ŝajnas ke ĝi vivis en praepoko. Nun, por kloplodi postkuri la modernecon, komenciĝis esplorado pri la eblo sendi la revuon en virtuala formo. Tio certe solvis problemojn de malfruo kaj krome povus aspekti pli bele kun koloraj fotoj. Sed temas pri persona elekto. Ni sciigos la decidojn. Fine, mi volus rimarkigi, ke ĉiu numero de la revuo fermiĝas fine de la unua monato signita sur ĝi (ekzemple ĉi tiu numero fermiĝis fine de januaro kaj estis sendita al presejo komence de februaro), kaj vi ricevos ĝin almenaŭ en marto. Do, pensi ricevi la revuon ene de la monatoj signitaj sur ĝi estas minimume fikcia same kiel juĝi ĝin malfrua ĉar alvenis ne ene de tiuj monatoj. Se tio vere ĝenas estas simpla maniero por solvi: ŝanĝi la monatojn kaj prokrasti ilin (ekzemple fermi la revuon marto-aprilo fine de januaro).

Pier Luigi Cinquantini

Direttore Responsabile e Redattore
Lege Respondeca Direktoro kaj
Redaktoro:
Pier Luigi CINQUANTINI
via Dante Alighieri, 2, I-01010 Blera
tel.0761 479 503 - revuo@esperanto.it
*****

Amministrazione - Administrejo:
FEI - Via Villoresi, 38 - I 20143 Milano
tel.02 5810 0857 - fax 02 3674 0711
fei@esperanto.it
<http://www.esperanto.it>
C.F.80095770014

*****

C. C. Postali - PoštKontoj:
C.C. postale FEI: n.37312204
IBAN: IT9400760101600000037312204
C. C. postale FEI libri (per l'acquisto di libri): n.54614524
IBAN: IT11K0760101600000054614524

*****

C. C. Bancario - Bankkonto:
Banca Intesa - S.Paolo, Ag.002 Milano
IBAN: IT76Q0306909445100000007981
C. C. Bancario FEI libri
IBAN: IT46H0306909445100000009328
Conto UEA - UEA-Konto: iefa-p

*****

Comitato Esecutivo FEI - IEF-Plenuma
Komitato:
Aldo GRASSINI, presidente
Renato CORSETTI, vicepresidente
Laura BRAZZABENI, segretario generale
Francesco MAURELLI, cassiere
Davide ASTORI
Brunetto CASINI
Michael Boris MANDIROLA

*****

Pubblicazione riservata agli Associati.
Quote associative 2012 (comprensive di € 10 dell'abbonamento alla rivista, per tutti gli associati tranne gli Associati Familiari)
Associato ordinario € 28,00
Associato sostenitore € 84,00
Associato garante € 280,00
Associato fino a 25 anni € 14,00
Associato familiare € 14,00
Iscrizioni presso i gruppi locali oppure direttamente presso l'amministrazione FEI.

*****

La Gioventù Esperantista Italiana (IEJ) è la sezione giovanile della FEI e ne fanno parte gli Associati fino all'età di 30 anni. La IEJ cura la redazione della rubrica "Nova Sento" che compare in questa rivista.

*****

Registrazione al Tribunale di Milano n.85
del 27 febbraio 1970.
Stampa: Tipografia Agnesotti - Str.
Tuscanese km 1,700 - 01100 Viterbo -
Tel.0761 251 025
Progetto grafico - Grafika ideo
Federica Ursig - Davide Amadei

*****

In copertina: Panorama di Ostuni, sede
dell'IJF 2013

L'AVANTAGOJ DE DULINGVISMO (1)

Renato Corsetti

Kiuoj lingvojn vi parolas? Aŭ: kiel vi cerbas?

1. *Cu estas bone paroli du lingvojn?* Sufiĉas iri al la reto kaj tajpi, ekzemple, "bilinguismo infantile" (infana dulingveco) por trovi paĝojn kaj paĝojn pri la avantaĝoj de infana dulingveco aŭ ĝenerale plurlingveco. Ĝis la '60-aj jaroj de la pasinta jarcento la situacio estis malsama, kaj ĉiu sentis sin rajtigita konsili la gepatrojn paroli nur unu lingvon al beboj "por ne konfuzi ilin". En la komenco de la pasinta jarcento ĉiu timis "nepurajn" civitanon. Germanaj sciencistoj asertis ke homoj, kiuj parolas du lingvojn, havas duoblan senton de lojaleco (ekzemple al Germanujo kaj al Rumanujo) kaj sekve ili havas personecproblemojn kaj en la fino iĝas skizofrenuloj. Tio validis ankaŭ en Usono, kie oni deziris ke novaj enmigrantoj kiel eble plej rapide forlasu sian denaskan lingvon favore al la angla, kaj iĝu veraj usonanoj. Oni memoras pri granda konferenco aranĝita en Luksemburgo en la 30-aj jaroj, en kiu partoprenis amaso da lingvistoj. Ili ĉiu estis multlingvuloj, kaj la konferenco estis aranĝita tiel, ke ĉiu rajtas paroli en sia lingvo ĉar ĉiu aliaj komprenas sen interpretado ĉiuj ĉefajn eŭropajn lingvojn. Do, ĉi tiu amaso da multlingvuloj suksesis en la fino produkti rezolucion, kiu kondamnas multlingvecon kaj rekondendas instrui al infanoj nur unu lingvon. En

la lastaj 50 jaroj sekve de eksperimentoj komenciĝintaj en Kanado oni trovis, ke la antaŭaj asertoj estas senbazaj, kaj ke multlingvuloj havas avantaĝojn de multaj specoj ne nur en la lingva kampo. Mi citas nur pecceton el unu el la multaj paĝoj trovoblaj en la reto: "Tio estas la konkludo de esploro... prizorgita de profesoro Jacques Mehler kune kun Agnes Kovacs de la Supera Lernejo de Progressintaj Studoj de Triesto. La infanoj elmetitaj al du lingvoj, jam de la malgranda aĝo evoluigas lernostrategiojn pli flekseblajn. Je unu jaro ili kapablas lerni en maniero pli rapida kaj pli ellaborita rilate al infanoj samagaj, kiuj aŭskultas nur unu lingvon. Tute aparte, vivo apud patrino kaj patro, ekzemple, angla kaj itala aŭ hispana kaj germana, plibonigas ĉe la malgrandaj infanoj la plenum-kapablojn, kiuj estas esencaj procedoj por plenumi taskojn ne nur vortajn sed mastrumajn kaj planajn rilate al agadoj kaj kunordigojn de la unuopaj agoj!" Ciuokaze, eĉ se la fakuloj pri dulingveco estus interkonsentintaj inter si por trompi la mondon, ni devus same agnoski, ke dulingveco almenaŭ estas pozitiva pri lernado kaj manipulado de lingvoj kaj certe ne estas malpozitiva pri aliaj kapabloj. Pensu ke tio kongruas kun normala prudento. Dulingvulo devas daŭre salti inter la du lingvoj, kaj kompari ilin kaj demandi sin kial diable en la itala oni devas di-

ri "due donne sono belle" kun la pluralo ripetata 4 fojojn, dum en la ĉina (denaska lingvo de multaj malgrandaj italoj nuntempe) oni diras tre pli simple: "due donna è bella". Tiu daŭra gimnastikado certe evoluigas la mensajn "muskolojn".

Konkludo por nefakuloj: plurlingveco estas io bona por via cerbo!

2. *Cu estas bone paroli unu lokan lingvon kaj unu nacian lingvon?* Ne demandu kio estas dialekt. Ne-niu lingvisto en la mondo kapablas respondi. Ili ĉiu provas savi sin per ŝerco esprimo: lingvo estas dialekto kun armeo. Pro tio ni uzas ĉi tie la neŭtralan esprimon "loka lingvo" por "dialekto" kaj "nacia lingvo" por la oficiala landa lingvo. Poemistoj, kiel ni scias, estas pli mensogaj ol tomboštanoj. Manzoni ne estas malsama. En la poemo Marzo 1821 li diras, ke Italuo estas "una d'arme, di lingua, d'altare, di memorie, di sangue e di cor." (unu pro komunaj armiloj, lingvo, religio, memoroj, sango kaj koro). Nun, mi ne scias, kion tio signifis en la epoko de Manzoni, krom deziro de difinita politika elito transpreni la lokon de la tiamaj regantoj, sed oni ne povas diri tion simple tiel. Oni provis diri, ke oni transprenas la postenojn nome de la unuecaj italoj kaj tiel plu romantike. Ankoraŭ nun, malgraŭ tio, kion diras la Istituto Italiano di Statistica (kies laborantoj legis kaj

ſatis Manzoni-n), kiam mi havas okazon eniri, ekzemple, malsanulejon en la italaj urbetoj mi trovas, ke ĉiu, inkluzive de kuracistoj kaj flegistoj, parolas inter si kaj kun la pacientoj la lokan dialekton aŭ la lokan variajon de la itala peze dialektigita. Oni parolas al vi en la loka itala malpli dialektigita se vi klare aperas, kiel iu kiu venas de alia loko. Ĉiuokaze mia ge-patra lingvo, kiu ne estas la norma itala sed la dialekto de la vilaĝo de miaj gepatroj, ne estas pli proksima al la itala ol, ekzemple, la hispana. Do, amaso da italoj de mia generacio parolas kaj lokajn dialektojn kaj la norman italan (en malsamaj proporcioj depende de la studioj, de la laboro, ktp.). Ĉu tio estas konsiderbla dulingveco? La respondo estas: Jes! Ĉiuoj esploroj faritaj pri la intelektaj kapabloj de italoj, kiuj nur parolas la norman italan (ĉar ili naskiĝis kaj vivis en altklasa familio), kaj de italoj, kiuj parolas kaj la dialekton kaj la italan, favoras la parolantojn de la dialekto. Eĉ en klasika eksperimento, en kiu estis tri grupoj esplorataj en Kampobaso (Campobasso): parolantoj de nur la norma itala, parolantoj de la norma itala kaj de la loka dialekto kaj parolantoj de la norma itala, la loka dialekto kaj la cigana, la plej mense flekseblaj estis la trilingvaj ciganaj infanoj. Kompreneble la filo de la apotekisto parolis la norman italan pli bone kaj la cigana infano pli malbone, sed mense la bildo estis tute alia. Tio kompreneble aplikiĝas kaj al la lokaj italaj dialektoj kaj eĉ pli al la lingvoj parolataj de la novaj italoj. Se vi estas instruita estu kontenta ke multaj el la lernantoj parolas hejme la ĉinan, la urduan aŭ la rumanan. Ne timu! Vivate en Italujlo ili ne povas ne lerni la italan, sed la konservado de la propra lingvo estas ankoraŭ pli grava pro amaso da kialoj lingvaj kaj so-ciaj, pri kiuj ni ne parolu nun. Sciu, tamen, ke, se ni restas en la kampo de lingvoj, eksperimentoj en Ne-

derlando montris, ke infanoj kiuj unue lernis la turkan en la unua klaso de la elementa lernejo kaj nur poste la nederlandan post la fino de la dua jaro konis la nederlandan pli bone ol tiuj, kiuj komencis tuj per la nederlanda. Kial? Certe ne pro la propedeŭtikeco de la turka rilate al la nederlanda, sed pro tio, ke la lernado de la propra lingvo, kiun ili parolis hejme, donis al ili la sentonde digno, kiu sufiĉis por kuraĝigi ilin alfronti la nekonatan nederlandan.

Konkludo por nefakuloj: paroli lokan dialekton aŭ fremdan lingvon kaj la italan estas bona por via cerbo.

3. *Ĉu tio aplikiĝas ankaŭ al Esperanto?*

Certe. Ĉu Esperanto estas lingvo? Ĉu iu leganto de ĉi tiu revuo kuraĝas aserti la malon? Mi kredas, ke ne, sed se iu tamen troviĝas li tuj elektu la armilon por la duelo. Estante lingvo kiel ĉiu aliaj lingvoj, ĝi produktas la samajn efikojn al la menso de la du-a plur-lingvuloj. Eble vi memoras, ke kelkajn alineojn antaŭe mi diris, ke ju pli la du lingvoj estas malsamaj des pli grandaj estas la efiko al la cerbo de la dulingvulo? Nun en la okazo de Esperanto kaj de la itala temas pri du lingvoj, kies profundaj funkcioneroj estas sufice malsamaj. Se vi lernis Esperanton per normala kurso kiel plenkreskulo, kaj se vi uzis lernolibron de Migliorini aŭ de iu alia, vi perdis multon, ĉar oni provis kaŝi de vi la malsamecojn inter Esperanto kaj la itala. La sloganon estis: "Esperanto estas facile, ĝi estas preskaŭ kiel la itala, vi certe povas lerni ĝin sen apartaj klopoj!" Kiel vere funkcias Esperanto estis aŭdaca penso de Zamenhof, kiun li provis kaŝi de eŭropanoj, kaj ĝi restas kaŝita ĝis hodiaŭ krom se vi lernas Esperanton de la nasko. Oni ne vere povas trompi bebojn, kiuj lernas lingvon, ĉar ili havas amason da tempo por pensi kaj por alveni al la ĝustaj konkludoj. Mi nur aludu al tio,

kion faras esperantlingvaj beboj:

- kreado de novaj vortoj el normala Esperanto-materialo, kvankam la rezulto estas nekutime uzata de la parolantoj de Esperanto. Ekzemplo prenita el vera diro de vera infano: malmiksi (=dividi). Oni estis miksinta fruktosukojn de du specoj kaj la infano volis, ke oni nun malmiks ilin);

- kreado de esprimoj potenciale eblaj en Esperanto sed forme aŭ signife malsamaj ol la normala Esperanto. Ekzemplo: lang(et)i (= malmulte leki per la lango glaciajōn);

- kreado de esprimoj potenciale eblaj en Esperanto sed forme aŭ signife tre malsamaj rilate al la normala Esperanto uzata en la plenkreskula lingvo. Ekzemplo: Ne seĝu sur la divano (= ne sidu sur la divano). Mi povus montri al vi centojn da tiaj ekzemploj. Esence beboj lernis jam je du jaroj, ke Esperanto estas aglutina lingvo, kie ĉio povas kombiniĝi kun ĉio kaj ke la nura limo estas limo de signifo. Infano, kiu devas konstante ludi inter tio kaj la itala, certe devas multe ekerciĝi. Kiel vi tradukus: "Ĉu mi rajtas langeti vian glaciagon?" Bonvolu traduki precize. Vi komprenas, ke se vi farus tiun ekzercon milon da fojoj ĉiutage dum kelkaj jaroj, kaj via Esperanto kaj via itala pliboniĝus, kaj via cerbo fortikiĝus dum la ekzero.

1. È la conclusione di uno studio ... condotto dal professor Jacques Mehlher insieme ad Agnes Kovacs della Scuola Internazionale Superiore di Studi Avanzati di Trieste. I bambini esposti a due lingue, fin da piccoli sviluppano strategie di apprendimento più flessibili. E a un anno sono in grado di imparare in maniera più veloce ed elaborata rispetto ai bambini della stessa età che di lingue ne ascoltano solo una. In particolare, vivere a fianco di mamma e papà ad esempio inglese ed italiano o spagnola e tedesco, migliora nei piccoli le funzioni esecutive, processi fondamentali per eseguire compiti non solo verbali, ma di gestione e pianificazione di attività e coordinazione delle azioni.

INFORM@DIKO

Konsiloj por sekurigi la komputilon

Daniele Binaghi

Lastatempe, la kvanto de interretaj krimaj atakoj al esperantistaj retejoj (kaj al esperantistoj) plinombriĝis, verŝajne ankaŭ pro la disponebleco de novaj iloj kaj pro la intereso kiun tiuj retejoj komencis veki: ekzemple, la kodo de unu el la retejoj de la esperantista muzik-eldonejo Vinilkosmo estis manipulita por ŝteli monon, simple enmetante en centoj da paĝoj butonon por transpagi monon ne al Vinilkosmo, sed al tute alia konto (vidu artikolon je <http://www.liberafolio.org/2013/trompistoj-manipulis-retejon-devinilkosmo>); kaj Esperanto.com suferis neatenditan spam-atakon, kiam spamisto uzis Esperanton, kvankam ĝajne nur per iu mašintradukilo, eble tiu de Google pri kiu ni jam parolis (frazoj kiel "Mi esperas aŭdi de vi soonest. Mi will sendi al vi mian foton tiel frue kiel vi kontaktu min en mia retpoŝto" devus suspektigi ĉiun zorgeman esperantiston, vidu <http://esperanto.com/enhavo/cxu-esperanta-spamo>). Kaj, dum mi skribas, nia nacia servilo ĉe esperanto.it ĵus reekfunkciis post kelktaga paneo, ĉu pro iu teknika problemo aŭ pro ia atako, mi daŭre ne scias.

Do, mi pensis ke estus bone paroli iomete pri komputila sekureco, kaj precipe (ĉar malmulton ni povus fari por interretaj serviloj kaj retejoj) pri niaj propraj komputiloj. Estus multe por paroli, fakteto; sed ĉar tiuj ĉi artikoloj stresbas esti simplaj kaj kompreneblaj, mi faciligos kaj resumos iomete (bonvolu ne plendi pro tio)...

Simplaj defendoj

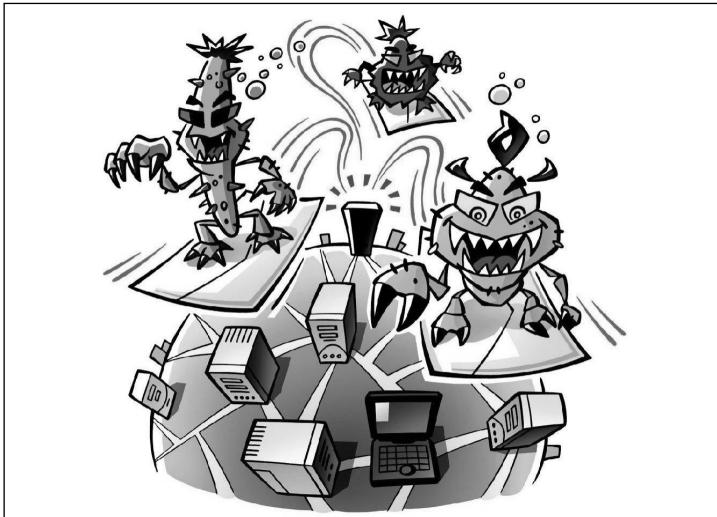
1) Instalu (se vi ne jam faris) kaj ĝisdatigu senvirusigilon. El la

reto estas senpage elŝuteblaj kelkaj bonaj senvirusigiloj, kiel Avast!, Panda Cloud, Avira Antivir kaj Clam (mi listigas/os programarojn por Windows, Mac kaj Linux kie eblas), kiuj ofte estas almenaŭ tiom sukcesaj kiom la pagaj "profesiaj". Preskaŭ ĉiuj disponebligas eblecon por aŭtomate sin ĝisdatigi, kutime ĉe la agorda paĝo; uzu tiun eblecon, por ke via ilo ĉiam konsciuj pri novaj virusoj.

2) Ĝisdatigu vian

© <http://www.birdsockcomics.com>

Multdiversaj atakoj povas alveni el interreto

mastrumsistemon, precipe se vi uzas Windows. Mastrumsistemoj daŭre devas esti ĝisdatigitaj, ĉar novaj ŝangoj kaj (kutime) plibonigoj estas disponeblaj preskaŭ ĉiutage, kelkfoje ĉiuhore; kaj multfoje ili utilas por flikri problemojn, kiujn aliaj homoj jam spertis (pro la sama kialo, mi persone ĉiam konsilas ne tuj instalni novegan mastrumsistemon: lasu ke aliaj malkovru cimojn, kaj ke oni pretigis unuajn flikajojn kaj eksperimentu ilin).

3) Uzu fajroŝirmilon. Ĝi ne protektos vian komputilon se fajro ekbrulos en via domo, sed ĝi kontrolas multajn el la vojoj per kiuj via komputilo konektiĝas al interreto kaj per kiuj malicaj atakantoj povus eniri ĝin el interreto, elektante ĉu ricevita aŭ sendota informo akcepteblas aŭ simple devas esti lasita. Fajroŝirmiloj kutime jam estas disponeblaj en la mastrumsistemo, kaj simple bezonas esti enŝaltitaj; tamen, ekzistas kelkaj bonkvalitaj libere elŝuteblaj, kiel ZoneAlarm aŭ IPTables.

4) Kontrolu ke vi ne havas ion,

kiu kaše loĝas en via komputilo sen ke vi sciu, dormanta ĝis la momento kiam neatendite ĝi kreos problemojn (aŭ simple ŝtelos kaj plusendos informojn pri vi). Malwarebytes Anti-Malware facile instaleblas kaj rapide traserĉas vian komputilon, forigante preskaŭ ĉiujn malicajn kodojn, eĉ tiujn dormantajn.

5) Uzu pasvorton por sekurigi vian mastrumsistemon; tio certe ne haltigos ĉiujn, sed almenaŭ ne estos tiel facile uzi vian komputilon kiam vi malceestas. Kaj ĉiam malŝaltu ĝin kiam vi ne ĝin uzas, precipe se ĝi estas konektita al interreto: malpli da eblecoj por malbonuloj por provi eniri ĝin.

6) Ne uzu facilajn (=stultajn) pasvortojn, kaj ĝisdatigu ilin. Se vi uzas vian nomon, aŭ vian naskiĝdaton, por eniri vian bankkonton aŭ vian TTT reponstan servilon, ne surpriziĝu se iu alia ilin divenas. Inter bonaj elektoj estas kombinoj de literoj kaj ciferoj, kaj inventitaj vortoj, kiuj tute ne ekzistas en lingvaj vortaroj kaj do pli malfacile estus troveblaj. Kaj ofte ŝanĝu ilin, precipe se vi ne certas ke ili

daŭre estas sekuraj/nekonataj.

Kroziloj

Kiam vi krozas interreton, serĉante ion, ofte okazas ke vi atingas paĝon, kiu fakte ne estas tio, kion vi celis; kelkfoje, tiaj paĝoj estas malfermitaj aŭtome kaj malice de paĝo, kiun vi jam vizitis; kelkfoje ili eĉ estas atingitaj rekte per serĉado (legu ekzemple tion, kio okazis kun Google, je

<http://www.liberafolio.org/Members/sudastelaro/atakprovoj-per-la-google-omagho>). Povas temi nur pri simpla, eĉ se enuiga, reklamo; sed povas temi ankaŭ pri trompado, kiam oni ŝajnigas al vi ke vi estas en konata paĝo por ke vi enigu datumojn (bankaj, personaj, etc.) aŭ eĉ pagu monon, kiel okazis ĉe Vinilosmo. Bonſance, lastversiaj kroziloj ofte informas vin ke vi troviĝas ĉe trompa paĝo; tamen ĉiam indas kontroli ĉu la paĝa adreso (URL) estas tiu atendita, kaj eĉ pli bone ĉu ĝi estas sekura pago (la adreso komençigas per HTTPS, kaj kutime krozilo montros iun aldonan simbolon, kiel ekzemple pendserureton).

Retpoŝto

Inter la mesaĝoj, kiujn oni ĉiutage ricevas, povas kaŝigi trompoj kaj danĝeroj; do, indas zorgi iomete, kvankam bonaj senvirusigiloj kaj fajroŝirmilo certe kribros parton el la malicaj. Spammesaĝoj, ekzemple, ne nur estas enuigaj: kelkfoje ili entenas ligilon, kiun "vi alkłaku por ke ni ne plu ĝenu vin" ... ne tro lerta sistemo por kolekti vian retadreson, verdire (la originala mesaĝo estas ofte sendita aŭtome, sen scii ĉu vi vere ekzistas aŭ ne, sed ekde la momento kiam vi respondas...).

Do, unua regulo estas ne respondi rekte al tiuj invitoj; sed, certe, se via retpoštido havas tiun eblecon, vi povus raporti la mesaĝon kiel spamo.

Alia dangero povas veni el mesaĝoj ŝajne senditaj el unu retadreso, sed vere ne; kaj se vi respondos al tiu mesaĝo, denove vi povus havi problemojn... Se la mesaĝo ŝajnas iel stranga, kontrolu ke la retadreso kiun vi vidas estas la vera, kutime sufiĉas musumi sur la sendinta retadreso kaj via programaro montras la kaſitan. Kaj se ĝi enhavas ligilojn, ne alklu ilin, aŭ almenaŭ rekte entajpu la retadreson en via krozilo

(denove, ĉar

alia malica URL povus kaſigi sub la konata).

Ankaŭ bildoj ene de mesaĝoj povus esti dangeraj, do provu malŝalti / malebligi ilin en la agordoj de la programaro; ĉiam eblos vidigi ilin, en la kazoj ke vi vere intencos

fari tion. Eĉ pli bone, vi povus malŝalti entute HTML-kodon, montrante mesaĝojn nur laŭ teksta formo.

Aparta ĉapitulo estas ĉenletero (pri helpo al iu kiu bezonas, pri informoj kiu "estis kaſitaj de la registaro", ktp); se vi vere deziras plusendi tiujn mesaĝojn, almenaŭ zorgu ke ili ne enhavas retadresojn de aliaj homoj, ĉar tio estus minimume kontraŭ la tiel diritaj "retmoroj" (aŭ

"netiquette"). Kaj, pro simila kialo, kiam vi sendas mesaĝojn al pluraj adresoj, bonvolu kaſi tiujn adresojn, uzante la BCC (aŭ CCN, en la itala) adreskampon.

Voaĝe

Tekokomputiloj igis nemalhaveblaj instrumentoj por estroj, hejmlaboristoj kaj homoj, kiuj pro sia laboro ofte estas survoje. Tamen, kiel montriĝas en la praktiko, tekokomputilo apenaŭ estas protektata kontraŭ perdo aŭ ŝtelo. Jen kelkaj sugestoj el <http://www.esperanto.be/fel/2005/008528.php>:

- Se vi uzas specialan komputilosakon, sciu, ke vi per tio vejas la intereson de rapidŝtelisto; ordinara librujo aŭ dorsosako, eventuale adaptita kontraŭ difekto de la komputilo, portas tiom solvon.

- Tamen, ne perdu vian komputilon el la okuloj. Tenu ĝin kiel manpakaĵon kaj ne maltenu ĝin.

- Marku ĉion. Marku vian sakon kaj vian komputilon, klare

videble kun viaj nomo kaj adreso. Tiel vi havas pli grandan ŝancon, ke perdita komputilo reaperos.

- Rekonu vian propran tekokomputilon, tial ke vi povu pruvi ĝin via.

- Ekzistas kaboj, per kiuj oni povas fiksi tekokomputilon al skribotablo, ekzemple.

- Zorgu, ke vi regule faru savkopiojn, kaj enfermu ilin en monšranko aŭ alia sekura loko.

- Se via tekokomputilo enhavas informojn, kiuj preferas ne iru en aliajn manojn, tiam zorgu, ke tiuj datenoj estu tenataj en ĉifrita formo kaj estu alireblaj nur per pasvorto. Samtempe,

zorgu ke vi ne enmetu gravegajn informojn se vi ne povas tute fidi pri la reto kiun vi uzas: multfoje, oni forgesas ke la sendrataj retejoj libere disponeblaj en publikaj lokoj ne estas sekuraj, kaj ke ĉiu ajn povus "aŭskulti" vian

konversacion kaj datumsendado; do, nepre ne uzu ilin por bankaj aferoj, kaj laueble ankaŭ ne por sendi personajn informojn (inkluzive, legi aŭ sendi retpoštton).

DIRU TRI DEK TRI! Ma come si permette di apostrofarmi così?

Renato Corsetti

1. Enkonduko

“Kiel vi aŭdacas, alparoli min tiel?!” estas traduko, kiu redonas la veran sencon de la titolo. Evidente la apostrofo estas io tute alia. La kulpo, kiel kutime, kuŝas ĉe la antikvaj grekoj kaj ĉe la latino. Fakte, se vi iras al la vortaro Treccani, vi trovas du tute malsamajn sencojn de “apostrofare”:

*apostrofare. 1 = v. intr. e tr. [dal lat. tardo *apostrophare*, der. di *apostrōphe* «apostrofe】 (io apóstrofo, ecc.). – 1. intr. (aus. avere), letter. Fare un’apostrofe, rivolgere un’apostrofe a qualcuno. 2. tr. Rivolgere animatamente il discorso, con tono di rimprovero o con sdegno: lo apostrofò con molta violenza...*

kaj

*apostrofare. 2 v. tr. [der. di *apostofo*] (io apóstrofo, ecc.). – Far seguire una parola dall’apostrofo per indicare che ha subito l’elisione: l’articolo maschile «un» non si apostrofa mai...*

Se vi legus pluen, vi vidus, ke la konfuzo originas el la aliaj vortoj: *apostofo* kaj *apostrofe*.

Sed nin la signifo de “apostrofe” tute ne interesas: *Figura retorica per la quale chi parla interrompe d’un tratto la forma espositiva del suo discorso per rivolgere direttamente la parola a persona, anche assente, a cui non era prima diretta.*

Nin interesas la apostrofo, pri kiu la Fundamento diras en la 16-a regulo en la franca versio: “*16. Les terminaisons des substantifs et de l’article peuvent se supprimer et se remplacer par une apostrophe.*

Ex.: Ŝiller’ (Schiller) au lieu de Ŝiller'o; de l’ mond'o au lieu de de la mond'o”. Aŭ en la klara itala lingvo: *Le terminazioni dei sostantivi e dell’articolo possono essere sopprese ed essere sostituite da un apostrofo.*

Tute ne estas klare al mi, kial Zamenhof aldonis tiun 16-an regulon. Eble la diablo, granda subtenanto de la angla, sufloris tion al li. Pli verŝajne, ĉar li jam estis provinta traduki poemojn, li estis rimarkinta, ke foje Esperanto estas tro abunda je silaboj kaj, ke, se oni ŝparas kelkajn silabojn, ĉio estas en ordo por havi verson de la ĝusta longeco.

De tiam la pordo de la infero de malregulaĵoj larĝe malfermiĝis por la poemistroj, kiuj verkas poemojn, sed ne aŭskultas la parolantan popolon.

Fakte en la normala interparolado en Esperanto oni neniam forigas ('elizias' diras la poemistroj) finan vokalon de substantivo aŭ de artikolo. Mi neniam aŭdis ion tian dum 50 jaroj da aŭskultado de Esperanto. Mi blindiĝu (*me possino cecamme*, kiel oni diras en Lacio), se mi mensogas.

La vera problemo ne estas la regula uzado de la forigo de ununombra substantiva finaĵo en malgrandaj kvantoj, kiam oni estas iom lama poemisto kaj bezonas malmultajn silabojn (mi mem abunde faris tion en tradukoj de kantoj). Estas aliaj problemoj kiujn ni nun vidos sekante kelkajn lernolibrojn kaj ĉefe la Plenan Manlibron de Esperanto-Gramatiko havebla rete. Tamen ĉiuj konkludoj kaj konsiloj pri uzo aŭ neuzo estas nur niaj.

2. Normala apostrofado

La finaĵon O de O-vorto oni povas ellasi. Tiam oni skribas apostrofon anstataŭ O. Tia ellaso de O eblas

tamen nur kiam ne sekvas iu el la finaĵoj J kaj N. En la parolo la akcento restas sur la sama vokalo, kvazaŭ la O ankorau ĉeestus. La apostrofo estas kvazaŭ neelparolata vokalo:

turmento → turment' (turmEnt')

vespero → vesper' (vespEr')

historio → histori' (historI')

armeo → arme'

armeo → arme' (armE').

Komparu kun arme (Arme).

revuo → revu' (revU'). Komparu kun revu (rEvu).

ĉielo → ĉiel' (ĉiEl'). Komparu kun ĉiel (ĉiel).

Oni ne povas apostrofi A-vortojn. Ruĝ' egalas ĉiam al ruĝo, neniam al ruĝa. Apostrofo ankaŭ ne povas anstataŭi verban finaĵon aŭ E-finaĵon. Oni ankaŭ atentu, ke ne eblas apostrofi la finojn ON, OJ kaj OJN. Har' egalas ĉiam al haro, neniam al haron, haroj aŭ harojn.

La tabelvortoj je O finiĝas per "o", sed tiuj "o"-vokaloj ne estas veraj O-finaĵoj, kaj oni ne povas ilin anstataŭigi per apostrofoj. Ne eblas do *ki*, *ti*, *i*, *ĉi*, *neni* anstataŭ kio, tio, io, ĉio, nenio.

La vokalo "a" en la difina artikolo "la" povas esti ellasisita kaj anstataŭigita per apostrofo → l'. Tiun mallongigitan formon oni prefere uzu nur post vortetoj, kiuj finiĝas per vokalo: de l', ĉe l', je l', tra l', pri l', pro l':

Liberigu nin Dio, de l' sovaĝaj Normandoj!

Nur tiel, ĝi iĝas elparolebla. Sed se oni tute evitas tion, oni uzas la normalan Esperanton, kiun uzas normalaj parolantoj.

Poemisto, pensu pri tio. Ĉu normalaj parolantoj devas lerni alian lingvon por legi poemojn?

Kelkaj el ili estas veraj apostrofistoj:

Post longa migrado sur dorna la voj'

Minacis nin ondoj de l' maro;

Sed venkis ni ilin kaj velas kun ĝoj'

Al verda haven' de l' homaro.

Post longa batalo, maldolĉa turment'

La stela standardo jam flirtas en vent'.

el La Tagiĝo de Antoni GRABOWSKI

Dank' al

Kelkaj eŭropanoj pro simileco al formoj ekzistantaj en eŭropaj lingvoj, ekzemple "Grazziaddio" en la itala por "Danke al Dio", uzas la formon dank' al = "danke al":

Jes, dank' al Dio, ĉio estas en bona ordo.

Dank' al la lingvo ni tiel altiĝis super la bestoj.

Dank' al nia konstanteco kaj laborado nia afero iom post iom fortigados.

Dank' al la grandaj espezoj [...]

Dank' al estas erara, ĉar la apostrofo ne anstataŭas O-finaĵon, sed pli vere E-finaĵon.

Iuj asertas, ke ja temas pri O-finaĵo: dank' al = danko (estu) al (aŭ simile). Tia klarigo estas nur fig-folio por kovri hontindajon.

Un'

Kelkaj pensas, ke oni rajtas diri "un' du" en ritmaj okazoj, ekzemple por doni al la soldatoj la ritmon de la marso. Nenion pli erara ol tio la homa menso povis elpensi. La reguleco de Esperanto estas ĝia sola forto.

Kvankam Un' estas officiale permesata de la Akademio de Esperanto (Aktoj de la Akademio II, p. 39), vi tenu vin malproksimaj de tio.

'stas

Foje, ĉefe en originale franclingvaj poemoj aŭ en la uzo de franclingvanoj, oni trovas tiun formon por la regula "estas". Komprenble ĝi ne estas io imitinda, kiu supozigas, ke ekzistas la radiko "st-" por "est-".

Forlaso de -a ĉe adjektivoj

K. Kalocsay en "Lingvo Stilo Formo" prezentas ankaŭ la forlason de la a-finaĵoj de adjektivoj:

diligenta knabo → diligent knabo

sincera koro → sincer koro

La sola ebla komento estas "Vade retro Satana!". Efektive pro la ebleco aldoni ĉiujn finaĵojn al la radikoj, ne estus plu eble distingi "bel" kiel eliziitan formon de "belo" el "bel" = "bela". Alivorte tio tute ne estas ebla. Unu konsilo: forgesu pri la ekzisto de la apostrofo en Esperanto kaj vivu regule kaj kontente.

Ĉu vi ankoraŭ ne aliĝis al Itala Kongreso?

Ni atendas vin! Se vi legas ĉi tiun tekston kaj sendas vian intencon aliĝi al laura.brazzaben@alice.it vi pagos la kotizon de la unua periodo ĝis la 15a de februaro.

Kial veni?

Multaj el vi jam konas la etoson de nia kongreso plenplena je seminarioj, prelegoj, kursoj, ekskursoj. Nia kongreso estos ferio en belega loko apud la maro kaj la montaro kun ebleco resti en la kogresejo por la programo kaj bani en la naĝejo aŭ ĉe la maro. La suno kaj la maro estas senpagaj ĉeestantoj en tiu periodo en tiu parto de Italio, la tiel nomata "lazura marbordo" inter Ĝenovo kaj Francio. Vi devas nur kunporti vian naĝkostumon.

Kie?

En Castellaro apud San Remo de la 3-a ĝis la 10-a de aŭgusto 2013 por la 80-a Itala Esperanto-Kongreso.

Humphrey Tonkin kaj Paul Gubbins kaj multaj aliaj prelegantoj kaj instruistoj venos ĝuste por vi.

Vi rajtas, kiel en ĉiu kongresoj levigi matene kaj sekvi la programon dum la tago. Sed vi ankaŭ rajtas dormi dum la tago kaj sekvi la programon dum la nokto. Nokte viunuavice rajtas festi kun ni. Junuloj laŭ aĝo kaj koro rajtos partopreni en la nokta programo: ni kune ludos, malkovros la trinkomanĝajn kulturojn internacie kaj loke, ni spertos la belecon de la lazura marbordo inter Italio kaj Francio dum la someraj noktoj... kaj kunumos por iom da sana diboĉado internacia je la nomo de la zamenhofa interna ideo.

Por la tuta programo, aliĝilo, logado, ktp. vidu

<http://kongreso.esperanto.it>

Ankoraŭ kelkaj eblecoj estas loĝi en malmultekosta loĝejo; kaj en la luksa, sed ankaŭ malmultekosta kongresejo la ĉambroj estos por ĉiu.

Kontaktu tuj:

- Laura Brazzaben, laura.brazzaben@alice.it
- aŭ skribu al Federazione Esperantista Italiana, via Villoresi 38, 20143 Milano

Avviso dalla Segreteria

In seguito ai recenti cambiamenti, invitiamo i gentili soci e i gruppi a prendere nota del nuovo numero di fax della segreteria:

02-36740711

e delle nuove coordinate bancarie presso la Banca Intesa:

IBAN conto FEI

IT76 Q030 6909 4451 0000 0007 981

IBAN conto FEI LIBRI

IT46 H030 6909 4451 0000 0009 328

Il numero di telefono e le coordinate del conto corrente postale rimangono invariati.

Vicenza E-Grupo centjara!

La Vicenza Esperanto Centro ĉi-jare centjariĝos. Ni ŝatus festi tian datrevenon kune kun ĉiu italaj grupoj kaj samideanoj, kaj kompreneble ankaŭ kun geamikoj el eksterlando. Do, se vi ŝatus festi kun ni, sendu al nia grupo unu belan bildkarton de via urbo/vilaĝo, kune kun ĉarma bondezira mesaĝo. La plej bela bildkarto kaj la plej ĉarma mesaĝo ricevos specialan premion, sed ĉiu bildkarto kaj mesaĝo estos publike eksponitaj dum nia festo kaj en nia retejo. Bonvolu sendi vian bildkarton al Vicenza Esperanto Centro - c/o SGMS, corso Palladio 176 - 36100 Vicenza - Italio, ne post la 30an de aprilo 2013.

Diversamente giovani... allo JES

Paola Nigrelli

Quando mi è stato proposto di mandare mio figlio Giorgio allo JES (Junulara Esperanta Semajno) erede del grande IS (Internacia Seminario) mi sono tornati alla mente molti piacevoli ricordi, ma soprattutto l'entusiasmo che pervade quel tipo di incontri in cui si incontra tanta, varia e "svarionata" gioventù! Dal momento che non vi erano carovane organizzate, che il viaggio in treno si presentava complicato, e che Giorgio ha "solo" 16 anni (tipico pensiero di mamma italiana) ho pensato: "quasi quasi vado anch'io! Viaggiamo in auto, qualcuno si aggiungerà!..". Detto fatto. La Multipla era già al completo! Il viaggio è stato lunghissimo ma non stressante (almeno rispetto a quelli che quasi tutte le estati faccio per andare in Abruzzo sull'Adriatica) e siamo giunti a destinazione all'una e mezza di notte. Sembrava quasi che fosse pieno giorno! E noi che pensavamo di svegliarli!

Appena entrata, ho visto Andi Kunzli e ho pensato anche lui è giovane come me! Poi mi sono detta forse non ho più l'età per certe cose. Mi danno le lenzuola tedesche (a sacco) e vado in camera. Siamo in quattro e presto arriverà la quinta...; ma

sono tutte simpatiche e c'è un'altra mamma che ha accompagnato suo figlio di 16 anni e viene dalla Slovenia. Mi sento meglio!

Il giorno dopo arrivo a colazione troppo tardi. Stanno già ritirando (la precisione tedesca)! Pazienza, ho ancora le provviste per il viaggio. Subito il programma si rivela interessante: ci sono conferenze sul Giappone dopo il disastro nucleare, su temi di psicologia, sulle differenze tra il francese e il dialetto del Quebec, sul gioco ĉevalo spiegato da un inglese che sembra la bella copia di "mister Bean", i corsi di esperanto, ma anche quelli di lingue nazionali perché è sempre vero che l'esperanto fa venire voglia di imparare le altre lingue (e non solo per fare conquiste!). C'era anche uno stage di "regeton" e uno di danze rinascimentali (troppo breve a detta di tutti), ma ci sono anche la libro servo, la librokesto (libri in attesa di padroni), l'angolo dello scambio di vestiti, l'angolo di

Muzajko (l'emittente che trasmette solo in esperanto), i tavoli dei giochi di società tutti interessanti e mai visti e anche un corso per andare sui trampoli

L'autrice dell'articolo (a sinistra) durante la tradizionale passeggiata di Capodanno

molleggiati.
Lo faccio anch'io ma lì la differenza di età mi dà uno schiaffo morale: tutti i giovani dopo circa 10 minuti camminano da soli: io riesco a lasciare le mani del mio istruttore per circa 10 secondi... e già mi sembra una grande conquista!

La cittadina di Naumburg Saale sembrava uscita da un libro di fiabe. Con le sue casine costruite in legno e mattoni molto ordinata è il paese europeo più antico del mondo: nel 2013 festeggia il suo millesimo compleanno. Vi hanno abitato Nietzsche e Bach e si respira un'aria d'altri tempi. Il tram che fa il giro in tondo della cittadina è addobbato come un albero di Natale e dai mancorrenti pendono i quotidiani che i cittadini possono consultare durante il viaggio.

Del programma ciò che mi ha piacevolmente sorpreso sono state le tantissime opportunità di formazione per i giovani. Come si prepara un evento, come si

organizza un programma radiofonico, come si monta una registrazione, seminari sul cinema, sulla finanza, e tanti altri. Ah già, il cinema. Tutte le sere un film diverso in 3D in lingua originale sottotitolato in esperanto, la notte di capodanno una chicca: un cortometraggio di Winnie the Pooh doppiato in esperanto in 4D! Ne siamo usciti un po' umidi ma certamente molto divertiti.

Capodanno che serata! Credo che lo avremo festeggiato almeno 5 volte (almeno io, che da diversamente giovane sono andata a dormire alle 4 del mattino), ogni volta che un paese con un fuso orario diverso dal nostro lo festeggiava anche noi con "lui". Musica tanta (due concerti in discoteca, karaoke al bar), un piccolo cortometraggio intitolato "Dinner for one" (che se non avete mai visto vi consiglio di vedere su YouTube) di cui avevo visto 20 anni fa la versione teatrale proprio all'IS, e un buffet pantagruelico ricco di ogni prelibatezza.

Tutte le sere poi due concerti in

discoteca e altrettanti in gufujo (dove si potevano gustare tantissimi tipi di te) per non parlare del karaoke in *trinkejo* la cui qualità era inversamente proporzionale al livello dell'alcool in circolazione. Ho rincontrato tanti altri "diversamente giovani" in visita con la famiglia (malgrado in Germania ogni anno si organizzi un incontro apposito per famiglie esperantiste) è stato bellissimo, come se 20 anni non fossero passati; ho conosciuto tanta gente nuova con la quale mi sono divertita e adesso, riguardando il programma mi sono resa conto che ho perso tante cose interessanti. Ci volevano un paio di cloni per riuscire a seguire tutto! Ciò che mi sono portata a casa da questa esperienza è stata l'emozione unica derivata dal vedere tanti giovani di tantissimi paesi diversi, simpatici, solari, preparati e competenti condividere esperienze senza pregiudizi anche con noi... diversamente e irrimediabilmente giovani nel cuore! Un fantastico regalo per l'anno nuovo che solo l'esperanto poteva farmi!

Borse di studio per Castellaro

La Federazione Esperantista Italiana propone 6 Borse di studio per la partecipazione ad un corso residenziale di perfezionamento di esperanto (per allievi che hanno terminato i corsi di I e II grado)

1) Le borse di studio

Al fine di premiare i migliori allievi dei corsi di Esperanto, la Federazione Esperantista Italiana (FEI) istituisce per il 2013 n°6 borse di studio, a chi non ne ha mai usufruito in precedenza, per partecipare, a Castellaro - Sanremo dal 03 al 10 di agosto 2013, al Congresso Italiano di Esperanto ed in particolare ai corsi di perfezionamento che si terranno durante il congresso stesso.

Le borse di studio istituite sono:

- n° 6 borse di studio per allievi (associati della FEI) che negli anni 2011-2012-2013 hanno frequentato in presenza un corso di esperanto di I o di II grado terminandolo con diploma rilasciato dall'IIE o che abbiano ricevuto dalla FEI un attestato di frequenza, oppure che hanno partecipato in rete ad un corso di esperanto di I o di II grado terminandolo con profitto.

2) Cosa prevedono le borse

I borsisti riceveranno:

- l'adesione gratuita al congresso;
- un contributo di euro 320,00 spendibili al congresso (per vitto, alloggio e/o gite)

I borsisti dovranno:

- frequentare le ore giornaliere del corso di perfezionamento (il lunedì, martedì, giovedì e venerdì dalle 9 alle 12) e le altre attività congressuali.

La frequenza al corso è condizione indispensabile per usufruire della borsa di studio.

3) Come partecipare

Per partecipare all'assegnazione della borsa di studio occorre inviare, anche a mezzo posta elettronica a fei@esperanto.it, il modulo sottoriportato debitamente compilato che deve pervenire tassativamente entro 15 maggio 2013, corredata della seguente documentazione:

- Per gli allievi che hanno frequentato un corso in presenza: fotocopia del diploma rilasciato dall'Istituto Italiano di Esperanto (IIE) o attestato di frequenza rilasciato dalla FEI. Gli allievi che hanno terminato il corso di recente e non dispongono ancora del diploma rilasciato dall'I.I.E., o quelli in possesso del solo attestato di frequenza rilasciato dalla FEI, dovranno richiedere all'insegnante con cui hanno frequentato il corso, la compilazione della "dichiarazione sostitutiva" appositamente prevista nel modulo di domanda.
- Per gli allievi che hanno partecipato ad un corso in rete: il periodo di frequenza del corso ed il nominativo del tutor/assistente che li ha seguiti che attererà il livello di conoscenza della lingua acquisito durante il corso.

Chi dovesse sostenere l'esame dopo il 15 maggio potrà partecipare nel caso in cui le 6 borse di studio non siano state assegnate.

4) L'assegnazione

Una commissione, appositamente istituita dalla Federazione Esperantista Italiana, provvederà a suo insindacabile giudizio ad individuare gli assegnatari delle borse di studio. Costituiranno motivo di preferenza i meriti conseguiti durante i corsi.

Per ottenere la borsa di studio è necessario essere associato alla FEI.

Per informazioni: fei@esperanto.it o 3391522925 (Laura)

Domanda di partecipazione all'assegnazione di una borsa di studio 2013

Il/La sottoscritto/a, _____
nato/a il _____, abitante in _____
CAP _____ città _____ prov. _____
Tel. _____, a conoscenza dei termini del Bando di concorso,
chiede di partecipare all'assegnazione di una delle borse di studio della Federazione Esperantista
Italiana, per partecipare ad un corso di specializzazione di esperanto al Congresso Italiano di
esperanto a Castellaro - Sanremo dal 03 al 10 agosto 2013.

Da compilare da parte di allievi che hanno partecipato ad un corso in rete

Ho partecipato al corso: KIREK / KAPE
Il corso è stato da me frequentato nell'anno _____
Il tutor/assistente era _____
Li, _____

In fede

Da compilare da parte degli allievi che hanno frequentato un corso in sede

Ho frequentato il corso di I o II grado nell'anno: _____
L'insegnante del corso era _____
Allego fotocopia dell'attestato di superamento del corso rilasciato dall'I.I.E.
Li, _____

In fede

Dichiarazione sostitutiva

(necessaria in caso di indisponibilità del diploma o di disponibilità del solo attestato di frequenza)

Il/la sottoscritto/a _____,
insegnante del corso di I/II grado frequentato dall'allievo/a nell'anno _____,
attesto che:
- L'allievo/a ha partecipato al corso qui sopra specificato ed ha superato gli esami finali tenuti dalla
commissione istituita dall'I.I.E. con il punteggio di _____
- L'allievo/a ha ricevuto l'attestato di frequenza al corso rilasciato dalla FEI ed ha conseguito un
risultato finale di: buono/medio/ottimo

Li, _____

In fede

Concorso Marelli 2013

In attuazione:

- a) delle disposizioni testamentarie del compianto esperantista Pier Luigi Marelli,
  - b) della delibera del CN Fei del 3.10.93,
  - c) della delibera del Consiglio di Amministrazione del Fondo Marelli del 9.11.97,
- è indetto un concorso per la premiazione di giovani in possesso del diploma di esperanto di 3° grado.
- Il premio consiste in un viaggio gratuito a Rejkjavik (Islanda) - per poter partecipare al 98° Congresso Universale di Esperanto dal 20 al 27 luglio 2013 - oppure al kibbutz Hafikim (Israele) al 69° Congresso Giovanile Internazionale dal 19 al 26 agosto 2013.

Requisiti

Possono partecipare al concorso i giovani aventi i seguenti requisiti:

- a) cittadinanza italiana;
- b) età minima 18 anni, età massima 30 anni compiuti al 1° gennaio 2013;
- c) possesso del diploma di 3° grado, rilasciato dall'Istituto Italiano di Esperanto;
- d) nessuna precedente premiazione nello stesso concorso;
- e) iscrizione alla FEI.

I membri del Consiglio di Amministrazione e i loro familiari non possono concorrere.

Definizione del premio

Il premio coprirà le seguenti spese:

- a) iscrizione al Congresso;
- b) viaggio col mezzo di trasporto più economico;
- c) soggiorno nella località congressuale in alloggi universitari o equivalenti;
- d) partecipazione ad una eventuale gita programmata dal Comitato Organizzatore del Congresso, intercalata nel corso del Congresso, con esclusione quindi di ogni attività turistica antecedente o susseguente al Congresso;
- e) assicurazione per l'assistenza sanitaria e contro gli infortuni in assenza di altre assicurazioni e accordi internazionali, nelle forme e nei limiti fissati dal Consiglio di Amministrazione.

La somma che il Comitato destinerà per ciascun vincitore sarà devoluta in due tempi: l'80% circa anticipatamente, il saldo a rendiconto spese e previa relazione in esperanto sul viaggio effettuato.

Modalità di presentazione della domanda

Entro il 15.4.2013 dovranno pervenire alla Fei (indirizzo qui sotto) le domande dei concorrenti e relativi allegati - certificato di cittadinanza, certificato di nascita, attestazione di conseguimento di diploma di 3° grado (il tutto in carta semplice), oppure autocertificazione con allegata fotocopia di documento d'identità valido. Il candidato si impegna a far avere, al rientro del viaggio, relazione scritta sull'esperienza vissuta.

Valutazione dei candidati e assegnazione dei premi

Il Consiglio di Amministrazione del Fondo si riunirà dopo la data di scadenza di presentazione delle domande per l'esame delle stesse e per la proclamazione dei vincitori. Nella valutazione si potrà tenere conto del punteggio conseguito negli esami e anche dell'attività svolta dal candidato nel movimento esperantista.

Per ulteriori informazioni

Federazione Esperantista Italiana - Via Villoresi 38, 20143 MILANO MI (tel./fax 0258100857).

Istituto Italiano di Esperanto - (Prof.ssa Laura Brazzabeni, tel. 3391522925 - laura.brazzabeni@alice.it)

LETTEROJ

È l'ora di aggiornarsi?

Il Concorso Marelli e gli italiani

Pier Luigi Cinquantini

Leggendo il bando, ormai tradizionale, sul Concorso Marelli, mi sono venuite in mente alcune considerazioni.

La prima di rimpianto per aver mancato l'occasione di farmi un bel viaggio tutto speso ad un Congresso, solo per qualche anno.

La seconda un po' più seria, invece riguarda i requisiti. O almeno uno dei requisiti: la cittadinanza italiana.

Immagino che i requisiti siano stati decisi dal Consiglio Nazionale a suo tempo (nel 1993) e che non dipendano da leggi dello Stato immodificabili dal Consiglio (se così fosse, dimenticate il ragionamento che sto per fare). Dal 1993 (quando è iniziato il concorso) ad oggi l'Italia è molto cambiata, specialmente per il flusso migratorio: da emigranti che eravamo siamo passati ad essere un Paese di immigrazione. Le stesse leggi sull'immigrazione da allora hanno subito decine di modifiche, delle quali alcune le hanno quasi totalmente rimaneggiate (a seconda dei governi in carica), per adattarsi ai tempi ed al flusso di stranieri che venivano in Italia, nonché in ottemperanza alle varie direttive europee.

A catena anche altre leggi, che nulla avevano a che fare direttamente con gli stranieri, hanno dovuto cambiare. A chi dare la pensione, l'assegno d'accompagnamento, il contributo per neonati, ecc.?

Allargare tali diritti allo straniero appena entrato e magari in Italia solo per un anno, avrebbe comportato un aumento di spesa troppo alto e non avrebbe fatto differenze tra stranieri integrati e no. Pertanto, anche grazie a direttive europee è stata introdotta la Carta di Soggiorno (attualmente Permesso di soggiorno per Lungo Soggiornanti), per quegli stranieri residenti nel Territorio Nazionale da più di 5 anni e aventi un reddito sufficiente a mantenere i propri familiari, secondo gli standard italiani, e che hanno una minima conoscenza dell'italiano.

Quando il generoso Marelli ideò questa forma di sostegno per i giovani esperantisti, probabilmente non avrebbe mai immaginato che l'Italia sarebbe diventata meta di immigrati (e probabilmente neanche il Consiglio Nazionale), ma così è. Un Movimento come il nostro che fa dell'internazionalità la sua bandiera non può chiudere gli occhi e non affrontare la questione: forse è tempo che il concorso venga aperto anche agli stranieri residenti in Italia.

Come potrebbe essere modificato il requisito "Cittadinanza Italiana"?

Passare da “Cittadino Italiano” ad aperto a tutti forse potrebbe essere un’esagerazione. Ora sicuramente non ci sono problemi finanziari, ma in previsione della... “*Fina Venko*”, meglio essere prudenti, nel caso di un’immigrazione di massa di giovani esperantisti stranieri che venissero in Italia solo per sottoporsi all’esame di terzo grado per partecipare gratuitamente ad un Congresso Mondiale...

Mettendo da parte gli scherzi, c’è da dire che, nonostante la legge tuteli il diritto all’istruzione per la scuola dell’obbligo e ne fa un diritto anche per chi non è regolarmente soggiornante, evidentemente la Federazione Esperantista non può appellarsi a tale diritto e potrebbero esserci una serie di conseguenze, forsanche penali, nel caso in cui si rimborsasse il biglietto aereo ad un “clandestino” (eventualità estremamente ipotetica, visto che il reingresso gli verrebbe rifiutato nella maggioranza dei casi, in quanto senza visto).

Quindi, il minimo requisito, dovrebbe essere “regolarmente soggiornante” in Italia. Basterebbe? Forse no, almeno per lo spirito del Concorso come pensato dal Marelli. In fondo lo scopo del Fondo era ed è quella di incentivare i giovani in Italia a studiare l’esperanto, quindi come minimo dovremmo scegliere quelli già “radicati” nel Territorio Nazionale, o almeno quelli che non hanno intenzione di risiedere in Italia per un breve periodo e poi ritornarsene in patria (ad esempio quelli presenti per studio). Questo requisito potrebbe essere salvaguardato richiedendo il possesso del Permesso di Soggiorno per Lungo Soggiornanti (acquisibile dopo una regolare residenza di 5 anni). Aspetti negativi: una famiglia con un basso reddito potrebbe non aver mai acquisito tale speciale Permesso di Soggiorno nonostante una lunga residenza in Italia; o anche: nonostante il giovane parli perfettamente l’italiano, non ha mai potuto ricevere il Permesso di Soggiorno LS, perché il genitore non parla bene l’italiano (tale circostanza, anche se possibile, sarebbe un po’ ipotetica, in quanto il test d’italiano è molto elementare).

Una proposta di soluzione potrebbe essere: tutti gli stranieri regolarmente soggiornanti da almeno 5 anni.

A questo punto dovremmo risolvere la situazione di un’altra categoria di “stranieri”: i comunitari, che per la legge sull’immigrazione non vengono considerati come stranieri, ma con gli stessi diritti degli italiani, ad eccezione del diritto di voto alle elezioni politiche (alle amministrative possono già votare). Per questa categoria non esiste un permesso di soggiorno ma semplicemente una registrazione al comune di residenza.

Che decisione prendere? Penso che a questo punto si tratterebbe di una soluzione “politica”: o scegliere di permettere a tutti i comunitari di partecipare, o decidere un minimo di anni di residenza in Italia (gli stessi 5 o meno, degli stranieri “ordinari”). C’è da pensare in ogni caso che c’è già un filtro naturale che risiede nella conoscenza della lingua italiana, visto che gli esami vengono effettuati in questa lingua (ma almeno gli esaminatori dovrebbero avere il potere di bocciare anche chi scrive male in italiano). Spero che queste riflessioni possano far aprire il dibattito all’interno del Consiglio Nazionale o del Consiglio di Amministrazione (qualunque sia poi la decisione che verrà presa). E non si pensi che si tratta solo di situazioni ipotetiche, visto che un caso del genere già potrebbe presentarsi (se non è già accaduto), visto che una ex *estraranino* della IEJ (che conosce l’italiano meglio di molti italiani) potrebbe già avere i requisiti e per quanto ne so, almeno il diploma di primo grado lo ha già ottenuto.

Contributi finanziari ai gruppi FEI per l'attività informativa

Laura Brazzaben
Segretario generale

Il Consiglio Direttivo della FEI ha deciso di ripetere l'iniziativa di contribuire alla realizzazione da parte dei gruppi di attività informative rivolte al pubblico esterno, che ha riscosso gli scorsi anni un notevole successo.

Da parte sua la FEI provvederà:

- a produrre materiale informativo, vario ed aggiornato, che verrà reso disponibile per l'informazione gratuitamente o a costi simbolici;
- a realizzare materiale adatto ad arredare i chioschi informativi (striscioni, rotoli da esposizione, manifesti, ecc.) che verranno organizzati in occasione di fiere, mostre o manifestazioni varie di qualsiasi tipo;
- al finanziamento della stampa di opere ritenute necessarie alla diffusione dell'esperanto.

In sostanza, voi proponete alla FEI una attività informativa da fare nella vostra città secondo le modalità riportate nel regolamento, che segue. La FEI, constatata la congruenza dell'iniziativa alle finalità richieste, provvederà al suo finanziamento secondo le modalità previste nel regolamento.

In questo spirito la FEI suggerisce alcuni tipi di eventi auspicati:

- trasmissioni televisive su TV locali;
- presenza a manifestazioni locali con un tavolo informativo, volantinaggio, ecc.;
- organizzazione di un evento culturale attinente all'esperanto, quali uno spettacolo teatrale o il concerto di gruppo musicale, purché diretti al pubblico non esperantista;
- campagna di annunci su giornali cittadini o di affissione di manifesti per informare su corsi di esperanto o su conferenze sull'esperanto o altro evento;
- conferenze su argomenti attinenti l'esperanto;
- altre iniziative congruenti con la vostra realtà locale purché attinenti all'esperanto e rivolte al pubblico non esperantista.

La FEI è a disposizione per valutare i vostri progetti, che debbono pervenire al più presto, per poter essere realizzati entro il 2013. Spedire le richieste a fei@esperanto.it

**RICORDIAMO CHE ANCHE NELLA PROSSIMA
DICHIARAZIONE DEI REDDITI È POSSIBILE
FIRMARE PER IL 5X1000 ALLA FEI, INDICANDO
IL CODICE FISCALE DELLA FEI
80095770014**

Regolamento per i contributi

La Federazione Esperantista Italiana anche per l'anno 2013 ha deciso di assegnare, ai gruppi che ne faranno richiesta, un contributo per iniziative informative.

1) **Le iniziative** - possono essere oggetto di contributo tutte le iniziative realizzate allo scopo di informare sull'esperanto quali:

- campagna di annunci su giornali cittadini o di affissione di manifesti per informare su corsi di esperanto o su conferenze sull'esperanto e sui problemi linguistici ad esso collegati o su altro evento.
- presenza a manifestazioni locali con un tavolo informativo, volantinaggio, ecc.
- conferenza sull'esperanto anche con, ad esempio, presentazione di uno degli ultimi libri e/o opere che si riferiscono al mondo esperantista.

2) **Modalità di richiesta** - I gruppi esperantisti, regolarmente costituiti, possono richiedere alla Federazione Esperantista Italiana contributi per attività informative da svolgere entro il 2013 inviando una richiesta di contributo che specifichi:

- il tipo di attività per cui si richiede il contributo;
- lo scopo e/o le finalità dell'iniziativa/e;
- l'importo complessivo di spesa previsto;
- la disponibilità a fornire contestualmente la documentazione contabile che attesti le spese sostenute che dovranno essere fatturate alla FEI per poter poi costituire il rendiconto giustificativo da presentare alle autorità competenti.

La richiesta deve essere inviata alla segreteria FEI con una lettera a firma del presidente del gruppo e con una breve descrizione del progetto/i. La lettera può essere inviata anche a mezzo fax allo 02 58100857 o all'indirizzo "fei@esperanto.it" allegandola (a mezzo scanner) ad una lettera in posta elettronica.

3) Assegnazione dei contributi – Il Consiglio Direttivo della FEI, man mano che perverranno le richieste, provvederà all'assegnazione dei contributi secondo i seguenti criteri:

- per i progetti è prevista la copertura integrale delle spese fino a 300 euro; per gli importi di spesa eccedenti i 300 euro e fino a 500 copertura al 60%.

La copertura fino a 300 euro è prevista anche per più progetti.

In caso di disponibilità residua dei fondi stanziati a fine anno si potrà decidere di:

- aumentare la percentuale di rimborso del contributo, da 300 a 500 euro, fino al 100%;
- aumentare ulteriormente il contributo per progetti che prevedano una spesa superiore ai 500 euro e che vengano ritenuti particolarmente validi;
- finanziare eventuali seconde richieste per cui i gruppi abbiano richiesto il contributo;

4) **Certificazione della spesa** - I contributi verranno erogati solo in presenza di documentazione della spesa effettuata, legalmente valida, che deve essere intestata alla FEI.

I gruppi che ricevono il contributo devono far pervenire una relazione dell'attività svolta e materiale fotografico, file di eventuali volantini, ecc.

Cosa, Dove, Quando

Questa rubrica presenta appuntamenti esperantisti e corsi di esperanto in agenda per marzo e aprile 2013. Le segnalazioni di nuovi appuntamenti e corsi, sempre gradite, possono essere inviate a ttt@esperanto.it.

Ci scusiamo in anticipo per eventuali variazioni dell'ultimo minuto, sempre possibili; invitiamo gli interessati a informarsi sempre presso i referenti indicati prima di presentarsi a un corso. Un elenco sempre aggiornato di eventi e corsi si trova nelle pagine in rete della FEI (<http://www.esperanto.it>).

Il prossimo numero della rubrica, relativo agli eventi e ai corsi di maggio-giugno, terrà conto di tutte le segnalazioni inviate in redazione entro il 20 marzo 2013.

Appuntamenti in agenda per marzo-aprile 2013

Torino, 13 marzo: Forum tematico con Paola Nigrelli

Alle ore 20.45, al Centro Esperanto di Torino (presso il Centro Studi Sereno Regis, via Garibaldi 13), serata culturale a cura di Paola Nigrelli, con un intervento dal tema "L'educazione moderna dei bambini disabili". Ingresso libero.

Milano, 16 marzo: Santa Messa in Esperanto

Alle ore 16.45, Santa Messa in esperanto nella chiesa di San Tomaso (via Broletto angolo via San Tomaso, Milano) a cura dell'Unione Esperantista Cattolica Italiana. Si ripete ogni terzo sabato del mese.

Roma, 31 marzo: Saluto del Papa in esperanto

In Piazza San Pietro, il Papa esprime i propri auguri di buona Pasqua nelle varie lingue. Una delegazione di esperantisti sarà presente con striscioni per celebrare il saluto in esperanto: "Bonan Paskon en Kristo resurektinta!".

Ostuni (BR), 27 marzo - 2 aprile: Festival Giovanile Internazionale di esperanto

Dal 27 marzo al 2 aprile 2013, il festival annuale dei giovani esperantisti sbarca a Ostuni, in Puglia. Una settimana a base di corsi, conferenze, tavole rotonde, spettacoli, concerti, teatro... tutto in esperanto.

Torino, 10 aprile: Forum tematico con Gianfranca Gastaldi

Alle ore 20.45, al Centro Esperanto di Torino (presso il Centro Studi Sereno Regis, via Garibaldi 13), serata culturale a cura di Gianfranca Gastaldi, con un intervento dal tema "I meccanismi di difesa attivati dall'Esperanto". Ingresso libero.

Milano, 20 aprile: Santa Messa in Esperanto

Alle ore 16.45, Santa Messa in esperanto nella chiesa di San Tomaso (via Broletto angolo via San Tomaso, Milano) a cura dell'Unione Esperantista Cattolica Italiana. Si ripete ogni terzo sabato del mese.

Corsi di esperanto in Italia a marzo-aprile 2013

Brescia: Corso di primo grado

- Sede: Gruppo Esperantista Bresciano, via Cacciadeno 6, Brescia (Mompiano)
- Orario: due sabati pomeriggio, da fissare in base alle richieste
- Durata: il corso è periodicamente attivato dal Gruppo Esperantista Bresciano
- Per informazioni: Gruppo Esperantista Bresciano (esperanto.brescia@esperanto.it)

Trieste: corso di primo grado

- Sede: Associazione Esperantista Triestina, via del Coroneo 15, Trieste
- Orario: tutti i martedì, 17.00-18.30
- Durata: dal 9 ottobre 2012 a giugno 2013
- Per informazioni: Elda Doerfler (tel. 3392226936, testudo.ts@gmail.com)

Parma: corso di primo grado

- Sede: Coordinamento Provinciale Comitati Anziani e Orti, piazzale Carlo Alberto Dalla Chiesa 7, 43100 Parma
- Orario: tutti i lunedì, 16.00-17.30
- Durata: dal 22 ottobre 2012 fino a giugno 2013
- Per informazioni: Luigia Oberrauch Madella (tel. 0521785582, silkovojo@aliceposta.it)

Parma: corso di secondo grado

- Sede: Coordinamento Provinciale Comitati Anziani e Orti, piazzale Carlo Alberto Dalla Chiesa 7, 43100 Parma
- Orario: tutti i venerdì, 17.30-19.00
- Durata: dal 26 ottobre 2012 fino a giugno 2013
- Per informazioni: Luigia Oberrauch Madella (tel. 0521785582, silkovojo@aliceposta.it)

Parma: introduzione culturale all'esperanto

- Sede: Università Popolare, borgo san Giuseppe 13, 43100 Parma
- Orario: tutti i venerdì, 18.00-19.30
- Durata: dal 25 gennaio al 12 aprile 2013
- Per informazioni: Davide Astori (davide.astori@gmail.com)

Firenze: corso di secondo grado

- Sede: Associazione Esperantista Fiorentina, c/o Arci "Lavoratori", via delle Porte Nuove 33, 50144 Firenze
- Orario: ogni due mercoledì, 17.30-19.00
- Durata: dal 9 ottobre 2012 a giugno 2013
- Per informazioni: Massimo Desideri (tel. 3384722622)

Pistoia: corso di primo grado

- Sede: Spazio incontri, via dei Cancellieri 30, 51100 Pistoia
- Orario: tutti i lunedì, 17.30-19.30
- Durata: dal 12 novembre 2012, per 26 lezioni
- Per informazioni: Nicola Morandi (info@esperanto-grupo.it)

Pistoia: corso di secondo grado

- Sede: Spazio incontri, via dei Cancellieri 30, 51100 Pistoia
- Orario: tutti i lunedì, 16.00-17.30
- Durata: dal 12 novembre 2012, per 26 lezioni
- Per informazioni: Nicola Morandi (info@esperanto-grupo.it)

Grosseto: corso di primo grado

- Sede: Unitre, via Garibaldi 19, 58100 Grosseto
- Orario: tutti i venerdì, 18.00-19.00
- Durata: dal 1° febbraio 2013, per 10 lezioni
- Per informazioni: Gruppo Esperantista Grossetano "La Grifo" (tel. 3288274820, grosseto@esperanto.it)

Roma: corso di primo grado

- Sede: Università Popolare UPTER, via 4 Novembre 157, Roma
- Orario: tutti i giovedì, 17.00-19.00
- Durata: dal 25 ottobre 2012, per 22 lezioni
- Per informazioni: Ranieri Clerici o Gruppo Esperantista Romano (tel.3338248222, esperanto.roma@esperanto.it)

Roma: corso di primo grado

- Sede: Gruppo Esperantista Romano, via S. Dorotea 23 secondo piano, Roma
- Orario: tutti i lunedì, 17.00-18.00
- Durata: dal 15 ottobre 2012, per 25 lezioni
- Per informazioni: Anna Lowenstein o Gruppo Esperantista Romano (tel.3338248222, esperanto.roma@esperanto.it)

Roma: corso di secondo grado

- Sede: Università Popolare UPTER, presso scuola Visconti, via 4 Novembre 96, Roma
- Orario: tutti i mercoledì, 17.00-19.00
- Durata: dal 24 ottobre 2012, per 22 lezioni
- Per informazioni: Giorgio Denti o Gruppo Esperantista Romano (tel.3338248222, esperanto.roma@esperanto.it)

Albano Laziale (RM): corso di primo grado

- Sede: Associazione culturale Danz'Arte, via Mameli 11, 00041 Albano Laziale
- Orario: tutti i venerdì, 21.00-22.00
- Durata: da venerdì 1° febbraio 2013 a venerdì 5 luglio 2013
- Per informazioni: Raffaele Del Re (rdelre@libero.it)

Frascati (RM): corso di primo grado

- Sede: Biblioteca Comunale di Frascati, corso Matteotti 32, 00044 Frascati
- Orario: tutti i mercoledì, 10.30-11.30
- Per informazioni: Carlo Del Vescovo (tel.3343579994)

Grottaferrata (RM): corso di conversazione

- Sede: Centro Servizi Socio Culturali, via dei Castani 1, 00046 Grottaferrata
- Orario: tutti i giovedì, 17.00-18.00
- Per informazioni: Renato Corsetti (tel. 069575713 / 3286315688, renato.corsetti@gmail.com)

Frascati (RM): corso di conversazione

- Sede: Biblioteca Comunale di Frascati, corso Matteotti 32, 00044 Frascati
- Orario: tutti i giovedì, 10.30-11.30
- Per informazioni: Carlo Del Vescovo (tel.3343579994)

iej nova sento
SPAZIO GIOVANE PER I GIOVANI
<http://iej.esperanto.it>

La plej nekomprenebla
afero pri la mondo estas ke
oni povas ĝin kompreni.
Albert Einstein

JES 2012 a Naumburg (1)

Giorgio Perna

All'inizio, quando mi è stato proposto di partecipare all'incontro, non ero molto convinto di volerci andare. Poi ho vinto le mie paure, ed ora sono contento di aver fatto quella scelta.

Appena arrivato, dopo un viaggio lunghissimo, la prima cosa che mi ha colpito è che, nonostante fosse molto tardi, sembrava che il congresso fosse in piena attività. Dopo i primi momenti mi sono subito sentito a mio agio, infatti mi sono ambientato facilmente, facendo rapidamente amicizia con gli altri partecipanti.

Ciò che mi ha sorpreso è stato il clima di profonda accoglienza che si respirava ovunque. La cosa più bella era che, durante i pasti, ci si poteva sedere ad un tavolo con dei perfetti sconosciuti e dopo dieci minuti scoprire di essere già diventati amici.

Un'attenzione particolare è stata rivolta ai "novuloj", per i quali è stato organizzato un programma specifico che consisteva in giochi per mettere in pratica l'esperanto e fare amicizia con gli altri partecipanti; ogni novulo

aveva un angelo, cioè una persona con il compito di accompagnarlo nella nuova esperienza, ma grazie al clima favorevole gli angeli sono volati via molto in fretta.

Il programma, a partire dalla mattina fino a notte tarda, era molto vario, interessante e bello: si potevano fare laboratori pratici, come imparare a fare piccoli gioielli, varie conferenze, corsi di lingua, corsi di ballo, imparare ad andare sui trampoli, il cinema la sera in 3D, i concerti, il karaoke, i giochi da tavolo mai visti, e molte altre cose tra cui l'aiuto che mi è stato chiesto relativamente a piccoli compiti dagli organizzatori, anche quello è stato divertente. L'ostello in cui si è svolto il congresso era spartano ma ben attrezzato, sia per i concerti sia per le altre attività; tuttavia dal punto di vista di un italiano il cibo tedesco, perlomeno quello che si mangia negli ostelli, è quanto meno bizzarro: dai tortellini serviti con verdure zuccherate, alle insalate perennemente dolci, alla carne dal sapore non identificabile, che per un italiano sono

inconcepibili. Fantastiche erano invece le colazioni e il buffet di Capodanno.

La notte di Capodanno è stata ricca di sorprese: abbiamo cominciato con il vedere un cortometraggio intitolato "Dinner for one", in lingua inglese sottotitolato in esperanto, veramente divertente. Poi abbiamo festeggiato il nuovo anno ogni volta che un paese con fuso orario diverso dal nostro lo festeggiava; se consideriamo che vi erano partecipanti da ogni parte del mondo (Australia, Canada, Stati Uniti, Russia, Iran, Brasile, Colombia, solo per citarne alcuni) potete immaginare il divertimento. Naturalmente abbiamo ballato sulle note di vari concerti, abbiamo cantato con il karaoke, abbiamo visto film in 4D doppiati in esperanto e ... bevuto un sacco!

Insomma, potrei raccontare ancora moltissime cose, ma concludo dicendo che è stata un'esperienza fantastica, totalmente inaspettata, che sono felice di aver detto "Jes allo J.E. S." e ringrazio il mio angelo (Boris) per avermi coinvolto.

JES 2012 a Naumburg (2)

Lorenzo Scarduelli

Sono Lorenzo Scarduelli, estrarano della Gioventù Esperantista Italiana – IEJ. Ho partecipato al festival esperantista tedesco Jes – Junulara Esperanto-Semajno grazie ad una borsa (o facilitazione economica) perché, nonostante la sua pubblicizzazione, solo una persona su due posti disponibili ha inviato richiesta per farsi un festival praticamente gratis. Me ne sono fatto una ragione e

sono partito alla volta di Naumburg: una coraggiosa spedizione che prevedeva un viaggio in macchina di 11, neanche troppo lunghe, ore. Stravolto da un viaggio in Multipla, ma estremamente soddisfatto di aver visto finalmente il Liechtenstein, sono sbarcato in compagnia di validissimi compagni di avventura in Germania, dove temperature stranamente umane (persino per un italiano freddoloso) e birra alla spina

hanno reso l'arrivo piacevolissimo. Il festival è il tipico evento esperantista giovanile: divertente, pieno di giovani (non un aspetto così scontato) e con un ambiente, tipicamente esperantista, di socievolezza disinibita. Strutturato ed organizzato in maniera praticamente ineccepibile, l'offerta prevedeva corsi base di lingua, corsi avanzati tenuti da un fiero Irek (che è strano vedere

senza sigaretta in bocca), una moltitudine di *prelegoj*, cinema (persino in 4d, purtroppo me lo sono perso, anche se non so bene perché, ma mi hanno detto che ha fatto realmente una bella figura), un programma in *gufujo* che ha potuto vantare la *Perdita Generacio*, Gjiom e altri artisti niente male, una *trinkejo* fornitissima (aspetto essenziale per ogni festival) e degli spettacolari cartellini da appendere alla porta nel caso qualcuno volesse occupare la stanza per leggere o discorrere di filosofia (rigorosamente nudi). Partecipando gratis ho dovuto anche dare – volentieri – una mano, in particolare in

trinkejo, che è fatta veramente bene: superalcolici, analcolici, birre, stuzzichini, pizza, cocktail e anche birra analcolica (scelta vergognosa, ma è stata acquistata, e l'esperanto necessita soldi) e caratterizzata da un fantastico karaoke, dignitosissimo fino a mezzanotte, un filo meno dopo, ma molto più divertente. Oltre all'aspetto più ludico, le *prelegoj* meritano una nota di merito; in particolare i seminari mattinieri destinati agli organizzatori, nei quali ogni mattina è stato presentato un tema diverso come il tema grafico, economico, organizzativo e altri.

Compreso nel pacchetto, ci ha allietato una sera di Capodanno piacevole che, escludendo un pericoloso buffet di cui ricordo in particolare il pollo crudo al curry, ha avuto la geniale idea di festeggiare molte mezzanotti (praticamente tutti i fusi orari).

Smetto di scrivere perché sono stanco e quindi scriverei solo cose noiose che non leggerebbe nessuno. Ultima cosa, andate allo Jes: è bello.

E andate allo IJF – Internacia Junularo Festivalo, è bello anch'esso, e non andarci porta sfortuna (come dimostrato da eminenti studiosi americani).

Nuovo Redattore di Nova Sento

Samanta Chittolina studia all'Università di Genova, città nella quale vive, e lavora tra Milano e il World Wide Web come redattrice per alcuni magazine online. Nel 2012 è stata eletta all'interno del Consiglio Direttivo della IEJ. I suoi primi contatti con l'esperanto risalgono al 2007 (galeotta fu una trasmissione radio), ma è solo nel 2011 che inizia a studiare la Lingvo Internacia e ad avere i primi contatti con il movimento esperantista.

NOVA SENTO
a cura
della
IEJ

Redattore

Samanta Chittolina
novasento@esperanto.it

Conto Corrente Bancario
Federazione Esperantista Italiana -
Sezione Giovani
IBAN: IT84T0306234210000000932107